

Plenum

Torsdag 20.9.2018 kl. 10.01—21.44

3.3. Muntlig fråga om vapenexport (Krista Mikkonen gröna)

Muntligt spörsmål MFT 136/2018 rd

Muntlig frågestund

Talman Paula Risikko: Nästa fråga, gröna riksdagsgruppen, ledamot Mikkonen.

Debatt

16.28 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Ihmisoikeudet kuuluvat vahvasti Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen arvopohjaan. Kun yhdessä käsitelimme täällä viimeksi ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa, niin yksimielisesti eduskunta linjasi, että Suomi ei vie puolustusmateriaalia sotaa käyviin tai ihmisoikeuksia rikkoviin maihin. Myös Suomen kansainväliset sitoumukset kieltävät aseiden ja niiden osien viennin alueelle, jolla niitä voidaan käyttää ihmisoikeusloukkauksiin.

No, tällä viikolla olemme saaneet uutta tietoa ja uusia todisteita siitä, että suomalaisia, raskaasti aseistettuja Patrian ajoneuvoja käytetään Jemenissä taisteluissa — Jemenissä, missä on tällä hetkellä käynnissä maailman suurin kriisi, joka aiheuttaa maan pahimman nälänhädän. YK:n mukaan yli 5 000 lasta on kuollut tai loukkaantunut vakavasti. Kysynkin puolustusministeriltä: aikooko hallitus jatkossa noudattaa maamme virallista linjausta ja varmistaa, että suomalaisia aseita ei viedä sotaa käyviin maihin?

16.29 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelman mukaan Suomi ylläpitää laaja-alaisesti keskeisiin suorituskykyihin liittyvää osaamista, riittävää huoltovarmuutta ja puolustusteollisuutta. Myös puolustusselonteossa linjataan, että kotimaisen teollisuuden vientiedellytyksiä ja kansainvälistymistä tuetaan.

Mitä tulee nyt mainittuun tapaukseen eli Arabiemiraatteihin vietyihin AMV-vaunuihin, niin Suomi on noudattanut tarkkaa tapauskohtaista kokonaisharkintaa. Tässä on kyse kahdesta erästä. Viisi vaunua vietiin vuonna 2008 ja 40 vaunua vuonna 2016. Puolustusministeriön tiedossa ei ole, kumpaa vaunuerää Jemenissä mahdollisesti on käytetty, mutta en lähde sitä kiistämään.

Puhemies Paula Risikko: Ministeri Soini haluaa lisätä tähän jotain.

16.30 **Ulkoministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvin tärkeää, että tämä asia nousee esille. Jemenin kriisi on valitettava, se pitäisi saada loppumaan. Kansainvälisiä prosesseja pitää tukea, ja Suomi antaa näille kaikille täyden tuensa.

Punkt i protokollet PR 87/2018 rd

Siitä, miten meillä nämä asemyynti- ja asevientiluvat käsitellään: Ne käsitellään sekä puolustusministeriössä että ulkoministeriössä. Niihin perehdytään tapauskohtaisesti huolellisesti, ja jos tilaus sitten ylittää määrätyn eurorajan, niin se tulee valtioneuvoston istuntoon käsiteltäväksi. Nämä harkitaan tapauskohtaisesti, ja tietysti silloin, jos muutosta tapahtuu, tätä harkintaa tarpeen tullen tarkistetaan. Mitään sellaista automaatiota, että aina viedään tai että koskaan ei viedä, ei ole. Nämä viestit otetaan tietenkin vakavasti.

16.31 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aseiden vientiä Jemeniin ja niiden käyttöä ihmisoikeusloukkauksiin ei voi puolustella kyllä vientiteollisuuden edulla. Kun tämä asia nousi viimeksi esiin tammikuussa, silloin tuli selvä viesti, että tätä pitää tarkastella uudelleen. Ihmettelen, eikö näin vieläkään ole tehty, sillä on aivan selvää silloin, kun lupia myönnetään, että kohdemaan ihmisoikeustilanne ja alueellinen vakaus täytyy huomioida. Suomi on kaikessa ulkopoliitikassa sitoutunut edistämään ihmisoikeuksia, ja pitäisi siksi olla selvää, että ihmisoikeudet eivät ole kaupan eivätkä kauppapoliittiset edut voi mennä ihmisoikeuksien edelle.

Kysynkin nyt vielä: aiotteko te selvittää, miten nämä suomalaiset ajoneuvot ovat alueelle joutuneet, ja aiotteko tehdä uusia linjauksia sen suhteen, mihin Suomi vie asetarvikkeita?

16.32 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin korjata edustaja Mikkosen väärän käsityksen siitä, että Suomi veisi aseita Jemeniin. Suomi ei vie aseita Jemeniin. Jemenissä on sisällissota ja erittäin huolestuttava tilanne. Pitäisin vastuuttomana viedä aseita Jemeniin.

Mutta tarkka kokonaisharkinta tarvitaan tapauskohtaisesti. Emme voi linjata tulevaisuutta tässä, mutta olemme seuranneet sekä ulkoministeriössä että puolustusministeriössä tarkasti Jemenin tilanteen kehittymistä ja siellä Saudi-Arabian johtaman liittouman toimintaa. Ihmisoikeusrikkomuksia on kiistatta tapahtunut, ja Suomi on ilmaissut huolestumisensa niistä. Ja tämän johdosta, kun olemme seuranneet tilannetta, olen antanut kielteisiä lausuntoja tuhoa tuottavien materiaalien viennistä tämän koalition maihin. Viimeksi kesäkuussa estin tarkkuuskiväärien viennin Arabiemiraatteihin.

Frågan slutbehandlad.